

Från nationalekonomi till ekonomi?

Av tradition kallas vårt ämne *nationalekonomi*. Men det är en missvisande benämning som bör ändras.

LEDARE

Ordet *ekonomi* härstammar som bekant från grekiskans *oikonomia*, hushållning. Vårt ämne brukar ofta definieras som studiet av hushållning och allokering av knappa resurser. Enligt Svenska Akademiens Ordbok härstammar *nationalekonomi* från tyskans *nationalökonomie*. Men är det just nationers ekonomi vi studerar? Nej, vi studerar såväl individer och företag som nationer och internationella företeeser. Förledet ”national” är alltså direkt missvisande. I Tyskland har begreppet således sedan länge kommit att ersättas av en mer träffande benämning.

Vi tror att den missvisande benämningen nationalekonomi riskerar att skada nationalekonomins ställning. För dem som vet vad nationalekonomi är spelar det naturligtvis inte någon roll vad vi kallar disciplinen. Det stora flertalet svenskar har dock inte läst nationalekonomi och kommer i stället att grunda sin bild av vad nationalekonomer håller på med utifrån vad vi valt att kalla oss. Detta gäller förmodligen många gymnasieelever som försöker bestämma sig för vad de ska läsa på universitetet. Det verkar även gälla civilekonomstudenter på Handelshögskolan där specialiseringen i nationalekonomi tidvis har kallats *internationell ekonomi* för att locka fler studenter. Den missvisande benämningen kan också påverka arbetsgivares syn på studenter som läst nationalekonomi. Möjligen inser inte potentiella studenter och arbetsgivare att utbildningen i nationalekonomi ger färdigheter och analysredskap med breda tillämpningsområden inom näringslivet, utan tror att utbildningen är inriktad mot statsförvaltningen.

För några månader sedan togs diskussionen om benämningen nationalekonomi upp till diskussion på ekonomistas.se. En överväldigande majoritet av läsarna ansåg att namnet borde ändras. Många förordade *samhällsekonomi* som ett bättre alternativ. Fördelarna med samhällsekonomi är dels att steget från nationalekonomi är litet, dels likheten med norskans *samfunnsøkonomi*. Även om vi skulle se *samhällsekonomi* som ett stort steg i rätt riktning, är benämningen inte helt träffsäker. Den indikerar att fokus ligger på de stora samhällsfrågorna vilket inte alltid är fallet.

Samhällsekonomi fångar inte heller att vår disciplin kännetecknas av viss metodologisk enighet snarare än av de frågor som studeras. Samma problem gäller *ekonomi* som också förekom i diskussionen. Ekonomi riskerar även att skapa förvirring eftersom företagsekonomi då kommer att framstå som en gren av nationalekonomin, vilket bara till viss del är sant. Ekonomi vore

annars ett logiskt alternativ med tanke på att grenar av nationalekonomi brukar utelämnas ”national” – vi säger miljöekonomi och makroekonomi snarare än miljönationalekonomi och makronationalekonomi.

En läsare, professor emeritus Lars Werin, föreslog i stället benämningen *ekonomik*. Ju mer vi tänker på det, desto bättre framstår det. Parallellen till engelskans *economics* är tydlig, liksom till benämningen på andra ämnen: fysik, botanik, statistik etc. *Ekonomik* är för övrigt inte ett helt främmande begrepp i det svenska språket. Det förekom 1881 i titeln på nationalekonomen Johan Lefflers *Grundlinier till nationalekonomiken eller läran om folkens allmänna hushållning*.

Javisst, tänker nog många. Namnet borde egentligen ändras, men det går väl inte i praktiken att byta ut ett inarbetat begrepp. Vi tror att det går, men det kräver förstås viss planering och koordinering. Förslagsvis sker detta under Nationalekonomiska Föreningens ledning. Det första steget är att fastslå att en namnändring är önskvärd och att enas om ett nytt namn. I själva övergången bör de nationalekonomiska institutionerna runt om i landet döpas om vid ungefär samma tillfälle. Med drygt 130 års historia kanske även Nationalekonomiska Föreningen är redo för ett nytt namn.

Martin Flodén och Robert Östling